

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

УДК: 338:434

В. В. Саханда, аспірант, асистент
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ШЛЯХИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КАПІТАЛУ

Стаття присвячена класифікації шляхів залучення інвестиційного капіталу для підприємств аграрного сектора в сучасних умовах функціонування.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: фінансування аграрних підприємств, шляхи фінансування, аграрні підприємства, емісія акцій, вихід на біржу, IPO.

Статья посвящена классификации путей привлечения инвестиционного капитала для предприятий аграрного сектора в современных условиях функционирования.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: финансирование аграрных предприятий, пути финансирования, аграрные предприятия, эмиссия акций, выход на биржу, IPO.

Article is devoted to classification ways of investing capital for enterprises of the agricultural sector under the present conditions of operation.

KEYWORDS: financing agricultural enterprises, ways of financing agricultural enterprises issue shares, the yield on the stock exchange, IPO.

Постановка проблеми. Питання шляхів залучення капіталу при виробничих чи інвестиційних потребах підприємства постає досить гостро і його вирішення може дати підприємству значний поштовх для розвитку. Варіант виходу на біржу чи продаж акцій іншим шляхом широкому колу інвесторів постає перед підприємством і кожне підприємство вирішує це питання по своєму, оскільки підприємству потрібно приймати багато різних рішень і вони будуть для кожного підприємства відрізнятися залежно від умов в яких вони приймаються та від кваліфікації менеджменту компанії.

Аналіз публікацій. Аналіз останніх досліджень з проблематики фінансування діяльності підприємства дає змогу дійти ви-

сновку, що шляхів фінансування існує багато, але необхідно їх дослідити детально, аналізуючи переваги та недоліки кожного з них, як з точки зору компанії так і інвесторів та систематизувати отримані дані. При написанні статті використовувалися праці наступних авторів О. О. Єранкін, С. В. Гвардин, А. В. Лукашев, А. Е. Могин, О. Г. Ісаченкова, Г. О. Шунькіна, О. Б. Каламан.

Постановка завдання Метою написання статті є аналіз існуючих шляхів фінансування інвестиційним капіталом аграрних підприємств.

Виклад основного матеріалу. Процес залучення капіталу починається з етапу прийняття рішення про шляхи та методи фінансування. Цей етап характеризується співставленням результатів, що хоче отримати аграрне підприємство та витрат, які воно при цьому понесе. Також можуть враховуватися довготермінові перспективи залучення капіталу, які не можна вирахувати математично на момент прийняття рішень, але з якими треба рахуватися, щоб побудувати стратегічно правильну модель розвитку підприємства.

При виборі варіанту фінансування діяльності підприємства дуже сильно впливають цілі на які будуть йти ці самі інвестиції та перспективи, що можуть відкриватися перед аграрним підприємством. Так, наприклад, для фінансування поточної діяльності — при якій не потрібно дуже великі обсяги інвестицій, порівняно з авансованим капіталом підприємства, підприємство може знайти або власні джерела фінансування, за рахунок резервів скорочення витрат, або скористатися послугами кредитних установ. Але якщо плани компанії амбіційні зі значними перспективами, то власних коштів може бути не достатньо, а обслуговування кредитів буде дуже обтяжливим, що зведе всі найбільші та найамбіційніші плани нанівець. За цих умов доцільним буде вихід на біржу та залучення акціонерного капіталу.

Варіантів розміщення та розповсюдження цінних паперів є кілька залежно від того хто і коли буде проводити емісію акцій, які обсяги залучення коштів необхідні, та які розміри підприємства та перспективи, які можуть бути досягнуті в майбутньому і хто адресат цього розміщення.

Розглянемо та охарактеризуємо основні варіанти емісії акцій аграрного підприємства. Існують такі варіанти розміщення:

- Первинне розміщення акцій.
- Розміщення акцій, що вже знаходиться на ринку.
- Безпосередній продаж акцій вибраному числу осіб.

Кожен з цих варіантів має свої підвиди, які ми розглянемо та охарактеризуємо нижче.

В класичному розумінні IPO (Initial public offering) — це первинне публічне розміщення акцій, тобто компанія вперше виводить свої акції на ринок для купівлі їх широким колом зацікавлених інвесторів, або ще називається PPO (primary public offering). До IPO можуть відносити і **Follow-on** — розміщення акцій з першого випуску, за умови, що акції виводяться на ринок не великими частками, щоб досягти максимізації отриманих результатів. Загалом **Follow-on** («дорозміщення») — чергове пропонування додаткового випуску акцій компанії необмеженому колу осіб, але за умови, що акції вже обертаються на ринку.

Чисте розміщення акцій компанії, що знаходяться на біржі це **SPO** (*Secondary Public Offering*) — вторинне публічне пропонування акцій основного випуску необмеженому колу осіб. Якщо відбувається продаж акцій при **SPO** частками, то може використовуватися і **Follow-on** для забезпечення гарних результатів розміщення.

Третій варіант може буди або **DPO** (*direct public offering*) — публічне розміщення акцій емітентом за рахунок своїх власних сил безпосередньо інвесторам, поза біржовим ринком, або його частковим випадком як **PP** (*private placement*) — фінансування ряду цінних паперів які продаються без публічного пропонування, як правило вибраному числу інвесторів. Характеристика всіх видів розміщення, що були розглянуті знаходиться в таблиці №1.

В останній час поняття «IPO» почало вживатися в широкому сенсі і акумулювати в собі всі види розміщення акцій на біржі. При цьому головною умовою є те, що компанія повинна змінитися під вимоги, що ставиться перед публічними компаніями на ринку та провести відповідні операції з фінансовою звітністю, структурою компанії, впорядкувати бізнес-процеси на підприємстві тощо.

За матеріалами джерела: IPO конгресс

В процесі прийняття рішень, щодо розміщення акцій перед підприємством та його керівництвом постає багато альтернатив, та чинників, які можуть впливати на прийняття рішень, як операційних, так тактичних і стратегічних. На нашу думку головними критеріями при цьому є такі:

- Результати, які повинно принести IPO.
- Час, спосіб, та шляхи розміщення.
- Майданчик для розміщення.
- Кількість необхідного залученого капіталу.

- Відсоток акцій, який підприємство може розмістити.
- Відповідальних осіб за проведення процедури підготовки до IPO.
- Підрядників та партнерів при в процесі підготовки та виходу на IPO.

Таблиця 1

ВИДИ РОЗМІЩЕНЬ АКЦІЙ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Процедура	Папір перед розміщенням		Розміщення проходить		Розміщення випуск		Коло інвесторів		Ринок		Розміщення здійснює	
	Допускається до торгів	Вже присутній на біржі	Перший раз	Не в перший раз	Додатковий	Основний	Широкі	Вузькі	Біржовий	Позабіржовий	Професійний учасник	Емітент своїми силами
IPO (PPO)	+	—	+	—	+	—	+	—	+	—	+	—
Follow-on (PPO)	—	+	+	—	+	—	+	—	+	—	+	—
SPO	Не має значення		Не має значення		—	+	+	—	+	—	+	—
PO	+	—	Не має значення		Не має значення		—	+	—	+	+	—
DPO	Не має значення		Не має значення		Не має значення		Не має значення		—	+	—	+
PP	Не має значення		Не має значення		Не має значення		Не має значення		—	+	—	+

Базуючись на цих рішеннях підприємство може прийти до конкретного результату, а саме до виходу на IPO з відповідними відкритими для інвестора структурою та фінансовою звітністю, чіткими бізнес-процесами та гарними показниками діяльності і перспективами розвитку бізнесу.

Висновок. Підсумовуючи проведене дослідження матеріал, можемо сказати, що шляхи фінансування аграрних підприємств можуть бути різними і для кожного конкретного варіанту повинно бути прийняте своє єдине рішення щодо параметрів залучення капіталу. Якість прийняття рішень може кардинально змінити напрямки діяльності підприємства. При орієнтації підприємства

на вихід на IPO головним чином повинні бути змінені виробничі та управлінські процеси на аграрному підприємстві, створені заходи для майбутнього стрімкого та якісного зростання виробництва та підготовлені зміни статусу підприємства на публічний.

Література

1. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок».
2. Лукашов А., Могин А. IPO от І до О: Пособие для финансовых директоров инвестиционных аналитиков. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. — 257 с.
3. Гвардин С. В. IPO: Стратегия, перспективы и опыт российских компаний. — М.: Вершина, 2007 — 264 с.
4. Гривківська О. В. Джерела фінансування підприємств аграрного сектора економіки // Формування ринкових відносин в Україні: Збірник наукових праць. — 2004. — Вип. 4(35). — С. 89—92.
5. Єранкін О. О. Маркетинг в АПК України в умовах глобалізації: монографія. — К.: КНЕУ, 2009. — С. 419.
6. Каламан О. Б. нетрадиційні джерела фінансування підприємств сільського господарства. — С. 25—29.

Стаття надійшла до редакції 1.04.2011

УДК 339.97

К. Д. Савчук,

аспірант кафедри міжнародного менеджменту

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА

АНОТАЦІЯ. У статті розглядаються питання впливу глобалізації на економічний розвиток суспільства. Глобалізація як похідна від інтернаціоналізації разом із трансформацією останньої набуває сьогодні потужних обертів.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: інтернаціоналізація; глобалізація; міжнародна валютна система; світова фінансово-економічна криза; міжнародні монополії; ТНК; ТНБ; міжнародні валютно-фінансові інститути; іпотечні ринки; конкуренція; міжнародна фінансова система.